

נייר עמדה מטעם ארגוני זכויות נשים יהודיות ופלסטיניות בישראל

**הערכה ביקורתית והמלצות לתוכנית הפעולה ליישום החלטת
מועצת הביטחון באום 1325 בנושא נשים שלום ובטחון בישראל.**

הערכה ביקורתית והמלצות קשורות ליישום האג'נדה לשלום ובטחון לנשים
בישראל, כולל החלטת מועצת הביטחון 1325 וההחלטות שבאו בעקבותיה.

נייר עמדה זו נוסחה והוסכמו על ידי נציגות ארגוני נשים שונות.¹

הנייר מתייחס לתהליך ותכנים של ה"תוכנית הפעולה הכוללת"² שפותח ע"י חלק
מהחברה האזרחית בישראל³ ב 2012-2013 והגשה לממשלת ישראל באוקטובר
2013 שהצהירה בסוף 2014 "שתקיים צוות בין משרדי שתפקידו יהיה לפתח
ולהכיל תוכנית פעולה ארצי ליישום החלטות מועצת הביטחון באום 1325".

בישראל קולן של נשים פלסטיניות אזרחות המדינה מודר, כך המצב "תוכנית
הפעולה הכוללת". ובהיפוך להצהרות על הכוללות של תהליך פיתוחה, ארגוני

¹ נציגות מארגוני נשים שונות יהודיות ופלסטיניות אזרחות המדינה אשר הרגישו שעמדותיהן ודאגותיהן הבסיסיות לא נלקחו בחשבון במהלך הכנת "תוכנית הפעולה הכוללת", כתוצאה הן החליטו להיפגש במשך יומיים (שארן וארח קרן קווינה תיל קווינה השוודי, "אישה לאישה" בירושלים ב 20-21 באפריל 2015) כדי להתייחס ל"תוכנית הפעולה הכוללת", תהליך התגבשותה ותכניה, ויצאו בנייר עמדה זה. חלק מהארגונים שהשתתפו במפגש היו שותפים למפגשי ההכנה ל"תוכנית הפעולה הכוללת", בחלקם הודרו מהתהליך (למרות שניסו להשפיע על התהליך) וחלק אחר סרב להשתתף בתהליך וחלקם כלל לא זמנו להשתתף, והחלק האחרון השתתף כמעט בכל תהליך התייעצות עד שנסוגו בסוף התהליך.

² תוכנית פעולה כוללת ליישום החלטה 1325 של מועצת הביטחון של האו"ם הוכנה ע"י חלק מהחברה האזרחית בישראל במשך 2012-2013 והוגשה לממשלת ישראל באוקטובר 2013 תחת השם "תוכנית הפעולה הכוללת".

³

נשים פלסטיניות וארגוני נשים משותפות ליהודיות ופלסטיניות בישראל, הודרו מההשתתפות או מצאו שעמדותיהן הושתקו או נמצאו בשוליים, כתוצאה מתהליך זה אנו מתנגדות באופן עקרוני לתוכן ולתהליך ולנוסח הסופי ל"תוכנית הפעולה הכוללת".

וכדי שנסגור המחסור הזה נייר עמדה הזה בא לייצג עמדותיהן של ארגוני זכויות נשים אלו. אי לכך מציג נייר עמדה זו הערכה ביקורתית והמלצות לשלום כולל לאג'נדה - נשים, שלום ובטחון בישראל, בהתייחסות לכלל הנשים וצרכיהן.

פערים חשובים ב"תוכנית הפעולה הכוללת"

השפעת הכיבוש הישראלי על נשים ונערות

החלטת מועצת הביטחון באום 1325 מדגישה החשיבות המרכזית להתייחסות להשפעת הקונפליקט המתמשך על נשים ונערות, בו בזמן "תוכנית הפעולה הכוללת" לא מצליחה להתמודד עם הקונפליקט במזרח התיכון בעצמו ובמיוחד הכיבוש הישראלי לשטחים הפלסטינים והשפעתו על הנשים והנערות, יתרה מזו "תוכנית הפעולה הכוללת" לא עומדת על הצורך לסיים את הכיבוש כדי להגביר השלום והביטחון לנשים בישראל והאזור.

כל האג'נדה לנשים, שלום ובטחון וכדי שתהיי ברת קיימה חייבת לקרוא למאמצים מוגברים להשגת פתרון צודק וכולל לקונפליקט ברמה הלאומית ובין לאומית.

הכרה בנשים הפלסטיניות אזרחות המדינה כחלק ממיעוט לאומי

בתהליך פיתוח "תוכנית הפעולה הכוללת" צומצמו הנשים הפלסטיניות אזרחות המדינה לאחד מתוך "מגוון קבוצות האוכלוסייה בישראל" בניגוד להכרה בהן וההתייחסות אליהן כחלק מקולקטיב לאומי בעל זכויות של מיעוט בהתחשב במעמדן כקבוצת המיעוט המשמעותית ביותר בישראל (המהווה 20% מכלל האוכלוסייה בישראל). "תוכנית הפעולה הכוללת" אינה מכירה בזכות הלאומית ולא בזכויותיהם הקולקטיביות של הפלסטינים אזרחי המדינה, ובכך היא מדירה את הנשים הפלסטיניות אזרחות המדינה מהאג'נדה לשלום וביטחון לנשים.

החלפת מושג הביטחון הצבאי הצר בביטחון האנושי

ההגדרה של ביטחון בתוכנית הארצית חייבת להכיר בכיבוש הישראלי של השטחים הפלסטיניים ובאפליה המוסדית כנגד פלסטינים תושבי מדינת ישראל כגורמי ליבה בהרגשת חוסר ביטחון לכל הנשים. במיוחד לנשים פלסטיניות אזרחיות מדינת ישראל. ומפה חשוב להגדיר את הביטחון באופן הוליסטי בהדגש הביטחון האנושי. כנשים בישראל, אנו רואות את החשיבות של כל הקולות של נשים, המשתייכות לכל "הקבוצות החברתיות המגוונות", גיאוגרפית, כלכלית, דתית, כמו כן גם את ההבדלים הלאומיים בתהליך של פיתוח התוכנית הארצית. חוסר ביטחון לנשים, גברים, נערות ונערים פלסטינים, קשור קשר הדוק לכיבוש המתמשך ולהמשך האפליה המבנית כנגד פלסטינים תושבי המדינה, המבוסס על רעיון ביטחון הלאומי של המדינה, והיעדרות חוקה אשר תגן על זכויות האדם הבסיסיות והזכויות הקולקטיביות של המיעוט בישראל. כנשים, אנו חוששות שההגדרה וההבנה של הביטחון הלאומי בישראל באה לעתים קרובות מדי על חשבונם, חירויותיהם וזכויותיהם של האזרחים הפלסטיניים בישראל (נשים כגברים).

ביטחון חייב לכלול הגנה על זכויות קולקטיביות של מיעוט לאומי, כמו גם סיום הכיבוש והאפליה המבנית וחקיקה המפלה.

היעדרות של מידע בסיסי ורקע

תוכנית אסטרטגית חייבת להסתמך על הבנה מעמיקה של המציאות, לתעד את האינפורמציה הבסיסית הרלוונטית הנמצאת בקו ההתחלה, שלפיה הוצעה תוכנית הפעולה. "תוכנית הפעולה הכוללת" איננה מבוססת על ניתוח עדכני של מציאות **כל הנשים בישראל**, כגון המציאות המורכבת שבה חיות הנשים הפלסטיניות אזרחיות המדינה, כחלק מהמיעוט הלאומי הפלסטיני ואזרחות בישראל. וכתוצאה, "תוכנית הפעולה הכוללת" יצאה מוגבלת בהיעדר ביטוי הצרכים העכשוויים והעתידיים של נשים פלסטיניות אזרחות מדינת ישראל וקבוצות שוליות אחרות.

נשים, שלום וביטחון סדר יום הכלול נשים הפלסטיניות בישראל

בסקירת "תוכנית הפעולה הכוללת", היינו יכולות להסכים עם חלק מהפעולות שהוזכרו, אם היו חלק מתוכנית פעולה יותר הוליסטית הלוקחת בחשבון ניתוח מקיף של הביטחון האנושי. הבנה מקיפה של הביטחון האנושי לוקחת בחשבון את צרכי ודאגות (חששות) של הנשים הפלסטיניות אזרחיות מדינת ישראל כולל:

- ראייה מגדרית של השפעת הכיבוש והחקיקה המפלה על נשים פלסטיניות אזרחיות מדינת ישראל.
- החקיקה המפלה בישראל הנוגעת לפלסטינים אזרחי המדינה, כגון זכויות בקרקע, זכויות כלכליות, זכויות חברתיות ותרבותיות, זכויות אזרחיות ופוליטיות, זכויותיהם של אסירים פוליטיים ועצורים עם התחשבות מיוחדת של צרכיהן של נשים במעצר.
- טיפול בחסמים מוסדיים, חברתיים וכלכליים המונעים הזדמנויות שוות בחינוך ובתעסוקה, הנחשבים לגורמי ליבה של העוני, ובעיקר בקרב האזרחים פלסטיניים.
- הבטחה כי חופש ההתאגדות והזכות להתאגדות פוליטית מכובדים.
- אבטחת זכויות מגורים ואזרחות: לאפשר תכנון עירוני באזורי מגורים של הפלסטיניים אזרחי המדינה, להפסיק את המדיניות האכזרית של הריסת בתים, להביא פתרון למצוקת הדיור, ולסיים את האפליה בהוצאת היתרי בנייה.
- הצורך בהכרה ופיתוח התשתית הבסיסית של הכפרים הפלסטיניים הבלתי מוכרים בישראל ואת הצורך בתכנון עירוני לכפרים המוכרים.
- מחויבות להגנה על נשים מגינות זכויות אדם, להפסיק את האלימות הצבאית וממסדית כנגד הנשים הנאבקות למען שלום וזכויות האזרח, לנקוט בעמדות נחרצות כנגד מקורות האיומים ואלימות נגדן.
- לטפל בגזענות ומיליטריזציה של החברה הישראלית והשלכותיה על ביטחון של כל הנשים, ונשים פלסטיניות אזרחות המדינה בפרט.
- לדאוג לזכות לפרטיות ושמירת מידע אישי, הזכות לשלמות ומיגון אישי להגן מהתעללות הנגרמת על ידי שירותי ביטחון והמודיעין כנגד נשים.

המלצות:

לארגוני החברה האזרחית:

אנו מקבלות בברכה ניסיונות בתוך החברה האזרחית בישראל למצוא מכנה משותף לקידום החלטת מועצת הביטחון בנוגע לנשים, שלום וביטחון, על סדר יום האזרחי בישראל.

כדי להבטיח שניסיונות אלה יהיו מוצלחים, אנו ממליצות:

- לדון במושגי יסוד של ההחלטה 1325 בנוגע לנשים, השלום וביטחון, שעשויה לשאת משמעויות שונות לקהילות שונות בחברה הישראלית, ולדון במשמעויות השונות של מונחים שנחשבים שמובנים מאליהם, כמו המושג "ביטחון".
- לדון ולייצור כללי עבודה יסודיים המבטיחות יצרת מרחב בטוח ומכיל באופן אמיתי, המאפשר לנשים התייחסות והעלאתם של צורכי הנשים לשלום וביטחון.
- בעוד אנו מקבלות בברכה את ההתייעצויות עם נשים מקבוצות שונות בחברה הישראלית, אנחנו קוראים להגדרה אופרטיבית למושג השונות. עבורנו, תהליך מכיל פירושו לא רק שהבדלים מוכרים, אלא גם באות לידי ביטוי בתוצאה הסופית, בתכנית הפעולה ובהמלצות מדיניות.
- לכולל בתהליך זה ארגוני זכויות אדם וארגוני חברה האזרחית המחויבים לשוויון בין המינים, בנוסף לארגוני נשים.

לקהילה הבינלאומית:

- אנו מברכות את ההתעניינות הגוברת ביישום החלטת האו"ם 1325, ואנו מדגישות את החשיבות של יישום מלא של ההחלטה על מנת להבטיח שלומן וביטחונן של נשים בישראל.
- אנו חוזרות ומדגישות כי סיום הכיבוש הישראלי של השטחים הפלסטיניים והבטחת זכויות אזרחיות מלאות לפלסטינים אזרחי ישראל היא חלק בלתי נפרד ליישום האג'נדה הנוגעת לנשים, שלום וביטחון בישראל.
- אנו מצפות:
- לתמיכה בכל מאמצי ארגוני הנשים הפלסטיניות בישראל לקידום יישום הוליסטי של 1325, תוך לקיחה בחשבון את כל מה שהוזכר לעיל

והשיקולים הנוגעים לביטחון ושלום לנשים הפלסטיניות אזרחות המדינה.

- להדגיש חשיבות הימצאותן של ארגוני הנשים הפלסטיניות בכל תהליך הקשור ל 1325 ולקידום השלום בכלל, ולקדם ולתמוך בסביבה מכילה ובטוחה המאפשרת השתתפותן המלאה והשווה.
- ליצור מרחב המבטיח השמעת קולן ודאגותיהן של נשים פלסטיניות אזרחות המדינה בכל תהליכי התכנון העתידיים הנוגעות לשלום וביטחון בהתאם להחלטת מועצת הביטחון של האום 1325
- להגביר ולקדם המודעות לחשיבות הכוללנות בתהליכי תוכניות הפעולה הלאומיות, במיוחד כאשר הן קשורות לקהילות משועות המתאפיינות במאזן כוחות אסימטרי.
- להתייחס לכל תהליך בו נוצרה תוכנית פעולה ארצית ללא השתתפותן של נשים פלסטיניות וארגוני הנשים הפלסטיניות כלא מקובל.
- לקדם פיתוח והכלת אינדקטואריים למדידת מידת הכוללנות בדווח על תהליכי תוכניות הפעולה הארצית, ברמה הארצית האזורית והעולמית.
- להשתמש ביחסים הדיפלומטיים ובדרכים אחרות כדי לדרוש שממשלת ישראל תתייחס במפורש לצרכי הנשים הפלסטיניות אזרחות המדינה ודרישותיהן בנוגע לתוכנית פעולה ארצית ליישום החלטת מועצת הביטחון מטעם האום 1325 .
- להתערב באופן אקטיבי במקרה של שימוש המדינה באלימות נגד נשים המגנות על זכויות האדם והפעולות לקידום השלום בישראל.
- לדרוש מישראל שתישא באחריות במידה וכוחות הביטחון (הצבאיים או האזרחיים) מעורבים בהפרת זכויות האדם של הנשים.

לממשלת ישראל

- לכלול הסוגיות וההמלצות מטעם הנשים הפלסטיניות אזרחות המדינה באופן מוצהר בפיתוח תוכנית הפעולה הארצית ליישום החלטת מועצת הביטחון מטעם האום 1325 .
- להבטיח את מעורבותן המרכזית לארגוני הנשים הפלסטיניות בישראל בתהליך הניסוח וההטמעה של תוכנית הפעולה הארצית כמו כן במעקב על יישומה והערכתה.

- להתחשב בסוגיות ונושאי התעניינות וההמלצות המביאות הנשים הפלסטיניות אזרחות המדינה בבואם לפתח תוכנית פעולה ארצית ליישום החלטת מועצת הביטחון מטעם האום 1325 .
- סיום הכיבוש בשטחים הפלסטינים שנכבשו ב1967, ושינוי כל החוקים וההחלטות הפוליטיות אשר מפלים נגד הנשים והגבריים הפלסטיניים אזרחי המדינה.

לפרטים:

<http://www.facebook.com/pages/Altufula-Center>

נייר עמדה זו הוכן ע"י ארגונים אלו:

- מרכז אלטפולה
- ארגון אלזהרא
- נשים ערביות במרכז
- קואליציית הנשים לשלום
- קייאן – ארגון פמיניסטי
- מעאן- הפורום לאורגני הנשים הבדויות
- תנדי: תנועת נשים דמוקרטיות בישראל
- נשים נגד אלימות